

TILAPÄISET LIIKENNEJÄRJESTELYT

PYSYVÄ OSA ARKEA

Martti Tulenheimo

Vaikuttamistyön päällikkö, Pyöräliitto

KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEN F00RUMI · 30.9.2026

TILAPÄISJÄRJESTELYT OVAT PYSYVÄ OSA ARKEA

Tilapäisiä liikennejärjestelyjä on vuositasolla niin paljon ja niin pitkään, että ne muodostavat oleellisen osan pyöräilyn ja kävelyn olosuhteista.

Siksi niiden pitää toimia myös pyörällä ja jalan.

 Martti Tulenheimo

LÄHTÖKOHTA MAHDOLLISIMMAN VÄHÄN HAITTAA

Pyöräilijälle ja jalankulkijalle pitää aiheutua tilapäisjärjestelyistä **mahdollisimman vähän haittaa**.

Hyvä testi tilapäisjärjestelyn laadulle:

**Olisiko reitti turvallinen ja sujuva
8-vuotiaalle? Entä 80-vuotiaalle?**

 Mikael Colville-Andersen

KEHITYKSESTÄ HUOLIMATTA PARANNETTAVAA RIITTÄÄ

Tyytyväisyys ei ole parantunut kahdeksassa vuodessa

2016 2018 2020 2022 2024

Heikoimmaksi arvioitu osa-alue
jokaisena viitenä mittauskertana

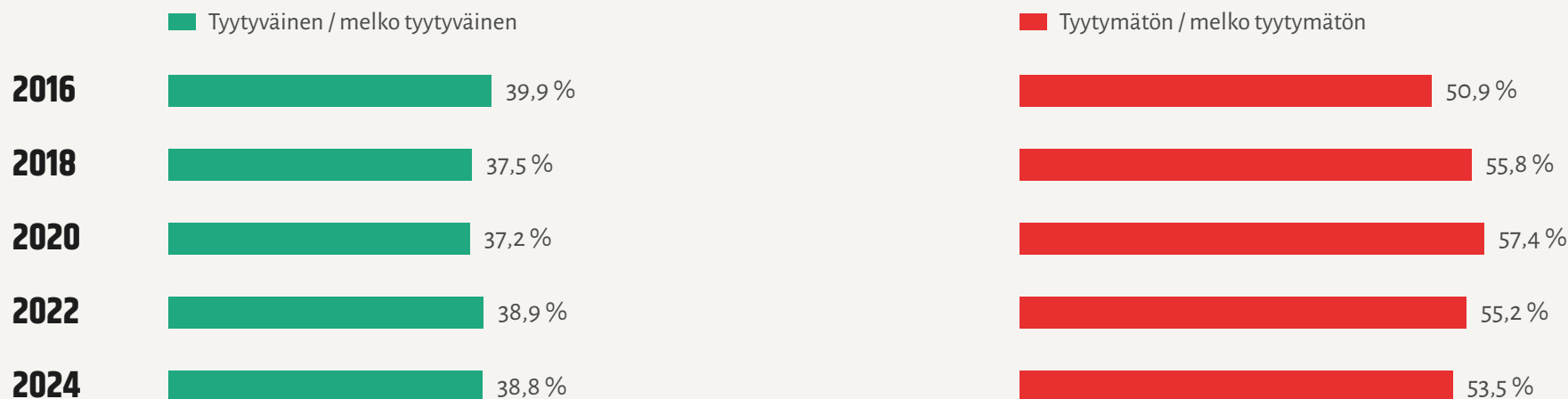
38,8 %

Tyytyväisten osuus
työmaajärjestelyihin 2024

53,5 %

Tyytymättömien osuus
työmaajärjestelyihin 2024

TYYTYYVÄISYYS VUOSITTAIN

Helsingin pyöräilybarometrit 2016, 2018, 2020, 2022 ja 2024. Pyörällä liikkuvat vastaajat.

ONGELMAN YDIN
PYÖRÄILY AJATELLAAN JALANKULKUNA

Gemini AI & Martti Tulenheimo

ESITYKSEN RAKENNE

12 KEHITYSKOHDETTA TILAPÄISJÄRJESTELYISSÄ

SUUNNITTELU

- 1 Pyöräily ja jalankulku omina kulkumuotoinaan
- 2 Velvoite toimiviin järjestelyihin

TURVALLISUUS

- 3 Turvallisuuskulttuurin kehittäminen

REITTI JA MITAT

- 4 Tasapuolisuutta tilapäisjärjestelyihin
- 5 Riittävä mitoitus
- 6 Riittävät odotusalueet

TIETO JA VIESTINTÄ

- 7 Opastus ja informaatio
- 8 Viestintä ja seuranta jatkuvat

ESTEETTÖMYYS JA YKSITYISKOHDAT

- 9 Haitan minimoinnin periaate
- 10 Esteettömät asfalttiluiskat
- 11 Esteetön kaapelisuoja

OSALLISUUS

- 12 Käyttäjien ääni mukaan

1

SUUNNITTELU

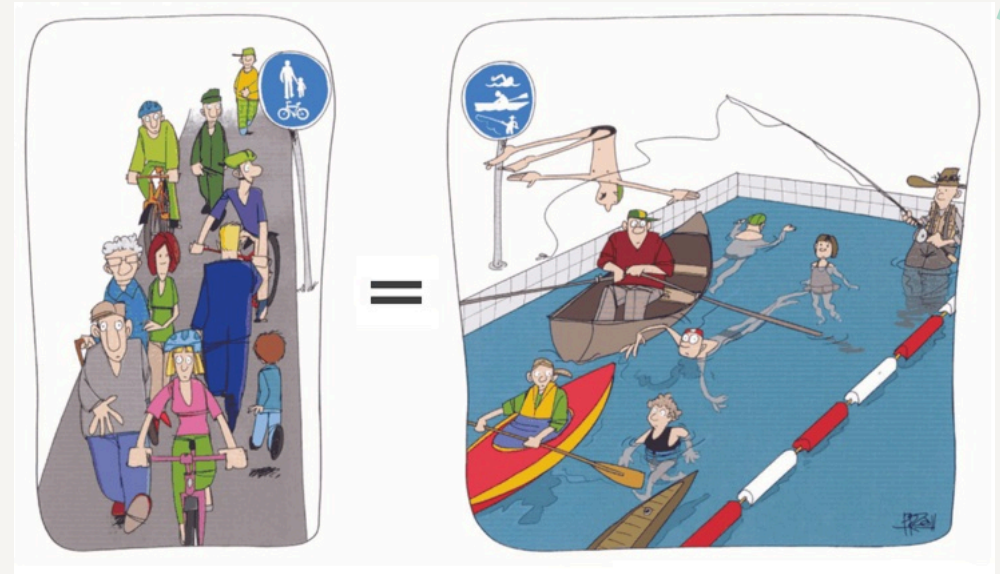
PYÖRÄILY JA JALANKULKU OVAT KAKSI ERI KULKUMUOTOA

Pyöräily ja jalankulku niputetaan usein yhdeksi kulkumuodoksi. Niiden tarpeet ovat kuitenkin erilaiset.

RATKAISUJA

Poikkeusreitit suunnitellaan pyöräliikenteen ja jalankulun toisistaan eroavat tarpeet tunnistaen.

- Erottelu on lähtökohta. Siitä poiketaan vain perustellusta syystä.
- Yhdistettykin reitti voi toimia, kunhan molempien tarpeet aidosti huomioidaan.
- Jos reitti yhdistetään, se mitoitetaan molemmille riittävän leveäksi.

 Pekka Rahkonen

2

SUUNNITTELU

VELVOITE TOIMIVIIN JÄRJESTELYIHIN

Työmaan toteuttajaa ei aina ole velvoitettu suunnittelemaan toimivia järjestelyjä pyöräilylle ja kävelyille.

RATKAISUJA

Tilapäisjärjestelyt suunnitellaan ja sovitaan riittävän aikaisin.

- Vaatimukset kirjataan jo urakka-asiakirjoihin ja työmaasopimuksiin.
- Myös työmaan eri vaiheet ennakoidaan.
- Urakoitsija testaa reitin itse pyörällä ja jalan ennen avaamista.

 Martti Tulenheimo

3

TURVALLISUUS

TURVALLISUUSKULTTUURIN KEHITTÄMINEN

Näkemät voivat olla puutteelliset, valaistus riittämätön ja työkoneet liian lähellä kulkijoita.

RATKAISUJA

Turvallisuus varmistetaan osana tilapäisen reitin suunnittelua.

- Nopeudet pidetään riittävän alhaisina.
- Risteämät ja ajoradan ylitykset minimoidaan.
- Näkemät ja valaistus pidetään kunnossa.
- Työmaaliikenne pidetään erillään jalankulkijoista ja pyöräilijöistä.

 Martti Tulenheimo

4

REITTI JA MITAT

TASAPUOLISUUTTA TILAPÄISJÄRJESTELYIHIN

Tilapäiset liikennejärjestelyt eivät saa aiheuttaa jalankululle ja pyöräilylle tarpeettoman pitkiä kiertoreittejä.

RATKAISUJA

Kuten autoilijalle, myös pyöräilijälle ja jalankulkijalle tarjotaan mahdollisimman suora ja sujuva reitti.

- Pyöräilyltä tai jalankululta ei oteta tilaa ilman toimivaa korvaavaa ratkaisua.
- Jos kiertoa tarvitaan turvallisuuden vuoksi, reitin sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Kiertoreitin on oltava jatkuva, vaivaton ja miellyttävä.
- Reitti pidetään mahdollisimman lyhyenä.

Mikael Colville-Andersen

5

REITTI JA MITAT

RIITTÄVÄ MITOITUS

Liian kapea reitti hankaloittaa kohtaamista ja ohittamista sekä altistaa konflikteille.

RATKAISUJA

Tilaa varataan riittävästi sekä jalankulkijoille että pyöräliikenteelle.

- Tilaa on oltava turvalliseen kohtaamiseen ja ohittamiseen.
- Käännösten on oltava riittävän loivia.
- Mitoituksessa huomioidaan myös esimerkiksi tavarapyörät.

 Mikael Colville-Andersen

6

REITTI JA MITAT

RIITTÄVÄT ODOTUSALUEET

Odotustila esimerkiksi liikennevaloissa on usein olematon tai liian ahdas.

RATKAISUJA

Myös odotusalueet suunnitellaan ja mitoitetaan huolella.

- Mitoituksessa huomioidaan ruuhkautuminen ja eri käyttäjäryhmät.
- Tilaa tarvitaan myös pyörien ja jalankulkijoiden kohtaamiseen.
- Odottaminen ei saa tukkia kulkureittiä.

 Mikael Colville-Andersen

7

TIETO JA VIESTINTÄ

OPASTUS JA INFORMAATIO

Poikkeusjärjestelyn huomaa usein vasta sen keskellä. Opastus puuttuu, on yksisuuntaista tai sekoittaa kävelyn ja pyöräilyn, vaikka 30 km/h kadulla pyöräilijän paikka on ajoradalla.

RATKAISUJA

Opastus on selkeää, jatkuvaa ja ennakoivaa.

- Reitin pitää olla itsessään helppo hahmottaa. Opastus vahvistaa sitä.
- Ennakko-opasteet sijoitetaan riittävän kauas työmaasta.
- Reitin molemmissa päissä on helppolukuinen kartta.
- Opasteita täydennetään katupintaan tehtävillä merkinnöillä.
- Opastus toimii reitin molempiin suuntiin.

 Martti Tulenheimo

TIETO JA VIESTINTÄ

VIESTINTÄ JA SEURANTA JATKUVAT

Tilapäisjärjestelyistä tiedotetaan usein liian myöhään, eikä ongelmiin puututa työmaan aikana.

RATKAISUJA

Hyvä infotaulu kertoo, mitä rakennetaan, kenelle ja milloin työ valmistuu.

- Viestitään muutoksista ennakkoon ja myönteisesti.
- Kiitetään kulkijoita kärsivällisyydestä.
- Kerätään ja kuullaan käyttäjien palautetta.
- Korjataan puutteet työn aikana.

Cycling Embassy of Denmark & Martti Tulenheimo

9

ESTEETTÖMYYS JA YKSITYISKOHDAT

HAITAN MINIMOINNIN PERIAATE

Mukulakivet, karkea sora, reunakivet ja puuttuvat luiskat ovat esteitä monille kulkijoille.

RATKAISUJA

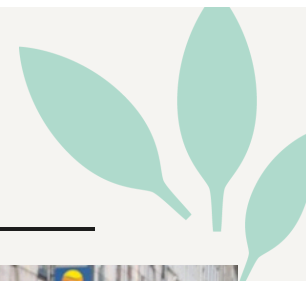
Tilapäinen reitti toteutetaan mahdollisimman esteettömästi ja käyttäjäystävällisesti.

- Pinta pidetään tasaisena ja riittävän hyväkuntoisena.
- Käytetään asfalttia tai tiivistä, hienojakoista kivimateriaalia.
- Jos alkuperäinen reitti on asfaltoitu, myös väliaikainen yhteys asfaltoidaan.

 Mikael Colville-Andersen

Kun reunakiviä ei huomioida poikkeusjärjestelyissä, niistä tulee esteitä, jotka aiheuttavat vaaratilanteita ja epämukavuutta.

RATKAISUJA

Viisto asfalttiluiska kytkee korkeustasot toisiinsa esteettömästi.

- Reunakivi loivennetaan asfaltilla.
- Laaditaan pyöräliikenteen tarpeisiin asfalttiluiskan tyyppipiirros.
- Asfalttiluiskalla madalletaan kynnyksiä työmailla ja poikkeusjärjestelyissä, jotka kestävät yli vuorokauden.

 Martti Tulenheimo

Korkeat ja jyrkkäreunaiset kaapelisuojat aiheuttavat vaaratilanteita ja epämukavuutta jalankulkijoille ja pyöräliikenteelle.

RATKAISUJA

Käytetään vain esteettömiä kaapelisuoja.

- Laaditaan esteettömän kaapelisuojan tyyppipiirros.
- Ohueen kaapeliin riittää usein pelkkä kumimatto.
- Ratkaisun tulee toimia sekä pyörällä että jalan.

Harri Vaarala

Trafik & Veje

Martti Tulenheimo

Kaikkia esteettömyyden ja käytettävyyden ongelmia ei tunnisteta suunnittelupöydällä.

RATKAISUJA

Käyttäjät otetaan mukaan ennen reitin avaamista.

- Kuullaan myös vammaisjärjestöjä ja erityisryhmiä.
- Pyöräilijät, jalankulkijat ja erityisryhmät testaavat reitin ennakoon.
- Palautteen perusteella tehdään tarvittavat korjaukset.

 Mikael Colville-Andersen

KIITOS!

Martti Tulenheimo · martti.tulenheimo@pyoraliitto.fi

Gemini AI & Martti Tulenheimo

SEURAAVAKSI

PYÖREÄ PÖYTÄ: **TILAPÄISET LIIKENNEJÄRJESTELYT**

klo 14.30–15.40 · Martti Tulenheimo ja Hemmo Rättyä, Pyöräliitto

1

Mitä esteitä hyvien ratkaisujen tiellä on?

2

Ratkaisuehdotukset

3

Kehityspolku

